

Jak se zabíjí naděje

Polovojenské skupiny proti venezuelské vládě

Jak se zabíjí naděje

Polovojenské skupiny proti venezuelské vládě

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rozsahem nevelká publikace, kterou právě držíte v ruce, se zabývá situací v Bolívarovské republice Venezuela se zaměřením na problematiku působení opozičních polovojenských skupin. Jde o téma, které není v českých a slovenských korporátních médiích prakticky vůbec reflektováno a když už je o něm zmínka, pak je zpravidla interpretováno nebo odbýváno jako „vládní Chávezovská/madurovská propaganda“ nebo jako zástěrka vlády při potlačování opozice. V orwellovském světě převrácených hodnot jsou tak legitimní a demokraticky zvolení politici v čele země vykreslováni jako diktátoři, zatímco opoziční síly neschopné dosáhnout v bezpočtu voleb a referend významnějších úspěchů jsou veřejnosti představovány jako nositelky demokratických hodnot bez ohledu na politickou agendu a metody práce těchto skupin.

Lidé, kteří mají o dění v Latinské Americe a Venezuele zájem a přehled a kteří sympatizují s bojem tamních pracujících, levicovou vládní i aktivistickou sociální politikou a snahou o národní emancipaci latinskoamerických států proti severoamerické dominanci, mají ovšem na charakter opozičních skupin jiné, objektivnější názory, než jim předkládají média a umně zpracovaná ideologická školení organizovaná „nevládkami“ typu Člověk v tísni. Přesto i pro ně bude nepochybně užitečné a přínosné seznámit se s fenoménem ozbrojených pravicových militantních skupin na venezuelském politickém terénu, kde působí s podporou proamerického režimu v sousední Kolumbii, který těmto skupinám nezřídka obstarává výcvik, peníze, zbraně, zázemí a PR.

Působení těchto sil má přitom na situaci ve Venezuele výrazně destabilizující dopady. Polovojenské skupiny terorizují, unášejí a zabíjejí sociální aktivisty, odbóráře a pro-vládní politiky a často zastrašují celé komunity ve snaze zmařit jejich úsilí

o sociální rozvoj, povznesení z chudoby a řešení problémů vlastními silami. Cílem je vyvolávat v lidech beznaděj, prohlubovat chaos, nejistotu a obavy z budoucnosti, přinutit aktivní lidi, aby se stáhli do své ulity a přestali se veřejně angažovat ve prospěch komunit, v bolívarovských misích a při další pomoci sociálním aktivitám vlády. Konečným cílem je pak zničit celý bolívarovský revoluční proces a opět vnutit zemi jeho korupčnického neoliberálního proamerického režimu.

V roce 2014 byl takto kolumbijskými žoldáky zavražděn asi nejnadějnější z mladých politiků vládní Sjednocené socialistické strany Venezuely (PSUV), pouze 27letý poslanec Robert Serra. Krátce po něm byla zavražděna jedna z nejprominentnějších latinskoamerických aktivistek za práva LGBT osob a velká stoupenkyně venezuelské bolívarovské revoluce Givinet Sotová. V březnu 2015 byl zavražděn radní za PSUV Dimas Gomez Chirinos spolu se svým dvacetiletým synem. 20. ledna 2016 byl před svým domem zavražděn oficiální tiskový mluvčí venezuelské socialistické vlády Ricardo Duran, jeden z lidí, kteří při pokusu o pravicový puč v roce 2002 objektivně informovali venezuelskou veřejnost. Duran nebyl okraden a jeho smrt způsobila jediná kulka vypálená z ostřelovačské pušky. V březnu 2016 byl skupinou maskovaných ozbrojenců zavražděn mezinárodní koordinátor Sjednoceného socialistického hnutí Haiti, revolucionář Fritz St. Louis a také socialistický poslanec ve státě Tachira, Cesar Vera. I v souvislosti s touto vraždou byl zatčen příslušník kolumbijské polovojenské skupiny. V červnu 2016 zavraždily polovojenské skupiny předsedkyni místní organizace PSUV a bojovníci proti organizovanému zločinu v Caracasu, Elizabeth Aguilerovou. Tento výčet bohužel zdaleka není konečný. Polovojenské skupiny se dále podílí na vytváření a prohlubování zásobovací krize v zemi svoji účastí na ukrývání zásob a pašování zboží do Kolumbie a Brazílie – i o tom pojednává tato brožura.

Jsme si vědomi toho, že tato publikace se levicovému čtenáři nebude číst příjemně, avšak vycházíme z nutnosti poznat svého nepřítele a jeho metody a chceme tak poskytnout náhled do současných obtíží a problémů země hlásící se k socialistické cestě, jejichž pravé důvody jsou korporátními médii a pravicovými apologety neoliberalismu systematicky zatemňovány a přičítány za vinu současné venezuelské vládě.

Nikola Čech, Levá perspektiva, červenec 2016

Spojené štáty a militarizácia Latinskej Ameriky

Spojené štáty čelia nezávislému rozvoju Latinskej Ameriky za použitia svojej vonejskej moci a vplyvu.

Po viac ako dve storočia videli Spojené štáty Latinskú Ameriku ako svoj „dvorček“, geopolitickú sféru vplyvu, kde vystupuje ako nesporný hegemon. Dejiny západnej pologuľ, v širšom kontexte odrážajú túto skutočnosť tým, ako Spojené štáty ovplyvňovali, dominovali a inak ovládali politický a ekonomický vývoj väčšiny krajín Strednej a Južnej Ameriky, vrátane Karibiku.

V posledných rokoch však vidieť rastúcu nezávislosť a asertivitu mnohých krajín v regióne, v nemalej miere aj vďaka vzostupu Huga Cháveza vo Venezuele. S Venezuelou ako vzorovým príkladom a Hugom Chávezom ako iniciátorom procesu regionálnej integrácie a spoločnej bezpečnosti sa Latinská Amerika stáva čoraz nezávislejšou na imperiálnom susedovi zo severu.

A je to práve politická, ekonomická a kultúrna nezávislosť, ktorej sa Spojené štáty rozhodli čeliť najefektívnejšou cestou akou môžu, vojensky. Používaním zámienok ako „Vojna proti drogám“ až po humanitárnu asistenciu a „Vojnu s terorizmom“ sa snažia znovu ustanoviť svoju vojenskú prítomnosť v regióne a tým udržiavať a prehľbovať svoju hegemoniu.

Tichá invázia

Umiestnenie amerických vojenských posádok po Strednej a Južnej Amerike pripomína temné časy amerického imperializmu v regióne, keď Washington zavádzal klientské režimy a fašistické diktatúry za účelom ovládania politického a ekonomického rozvoja národov, ktoré inak mohli ísť cestou socializmu a nezávislosti. A práve spomienka na tieto roky nám prichádza na myseľ pri hlbšej analýze americkej vojenskej činnosti.

Americké vojenské jednotky v Strednej Amerike prenikli do kľúčových krajín so zámienkou boja proti narkotikám. Napríklad v Hondurase hrali Spojené štáty kľúčovú úlohu pri podpore a riadení vojsk pravicovej vlády, ktorá sa krajiny zmocnila po puči v roku 2009, podporované Obamovou administratívou a Hillary Clintonovou, v tom čase ministerkou zahraničných vecí. Severoamerický kongres o Latinskej

Amerike hovorí:

Stabilný rast americkej asistencie [honduraským] ozbrojeným silám je tichým indikátorom americkej podpory. Ale americká úloha pri militarizácii polície bola aj priama (...). Americký [DEA] Zahraničný poradný a podporný tím (Foreign-deployed Advisory Support Team – FAST) (...) v Hondurase založil tábor pre výcvik miestnej protidrogovej polície a na pomoc pri plánovaní a výkone protidrogových operácií (...), tieto operácie boli takmer na nerozoznanie od vojenských operácií (...). Podľa listu New York Times bolo po Strednej Amerike rozmiestnených päť tímov FAST na výcvik a podporu miestnych protidrogových jednotiek (...). V júli 2013 vytvorila honduraská vláda novú „elitnú“ policajnú jednotku zvanú Výzvedná Jednotka a Skupina Špeciálnej Bezpečnosti (Intelligence Troop and Special Security Group, v španielčine TIGRES). Táto jednotka, o ktorej ľudskoprávne organizácie tvrdia, že je vo svojej podstate vojenského charakteru, bola nasadená v súhre s novou jednotkou vojenskej polície a dostala výcvik v taktikách vojenského boja od Spojených štátov aj kolumbijských špeciálnych jednotiek.

Nasadenie takejto kombinácie vojenskej, polovojenskej a militarizovanej polície je príznačné pre americkú stratégiu remilitarizácie regiónu. Skôr ako obyčajnú vojenskú okupáciu, Washington „poskytuje asistenciu“ vo forme vojenskej pomoci. Toto je ďalej potvrdené nedávno oznámeným nasadením jednotky americkej námornej pechoty v Hondurase, zdanlivo ako pomocnú silu pre oblasť v sezóne hurikánov.

Tento vývoj je v súlade s nedávnymi americkými snahami ďalej v krajine vojensky pôsobiť, za použitia malých vojenských oddielov a špeciálnych jednotiek. V roku 2013 sa bývalý americký veliteľ špeciálnych operácií William McRaven usiloval získať povolenie, aby v Kolumbii „mohol nasadzovať tímy [špeciálneho nasadenia] bez porady s miestnymi vyslancami, alebo Južným Veliteľstvom (SOUTHCOM) (...). McRavenove velenie sa dokonca snažilo dospieť k dohode s Kolumbiou o vytvorení miestneho koordinačného centra špeciálnych operácií bez konzultácie so SOUTHCOM-om, alebo ambasádou.“ Za jeho pôsobenia narástol počet príslušníkov špeciálneho nasadenia na vyše 65000, s mnohými umiestnenými práve po Latinskej Amerike.

Kolumbia je stredom amerického záujmu už dlho. Snáď najznámejším regionálnym programom Spojených štátov je Plán Kolumbia, spustený

za prezidenta Clintona a rozšírený za George W. Busha. Foreign Affairs (<https://www.foreignaffairs.com/articles/colombia/2002-09-01/what-kind-war-colombia>) v roku 2002 povedali: „Clintonova administratíva presunula svoj program z všeobecného protidrogového programu (...) na politiku, ktorá sa sústredila na dodávanie vojenskej pomoci a helikoptér.“

Plán Kolumbia bol bezpochyby vždy o militarizácii a zabezpečení ekonomických záujmov. Náklady Spojených štátov v rámci „Vojny s drogami“ (War on Drugs) na vojenskú, policajnú a ekonomickú asistenciu Kolumbie v rokoch 2010 – 2015 boli takmer 3 miliardy amerických dolárov.

Pod Obamom vojenská časť Clintonových / Bushových programov ďalej expandovala, najmä Iniciatíva Mérida (spustená v r. 2008 za Busha) a Stredoamerická regionálna bezpečnostná iniciatíva (Central American Regional Security Initiative – CARSI) vytvorená Obamom v roku 2011. Podľa inštitútu Igarapé (https://igarape.org.br/wp-content/uploads/2015/05/AE-07_Changes-in-the-Neighborhood.pdf) iba CARSI a Mérida získali 2,5 miliardy dolárov medzi rokmi 2008 a 2013. Je verejným tajomstvom, že tieto investície smerovali najmä na vojenské a polovojenské programy. Hoci Spojené štáty tieto programy prezentujú ako úspech, ich existencia bola spojená s rastúcou militarizáciou v každej financovanej krajine.

Za vlády Mauricia Funesa v El Salvadore boli bezpečnostné zložky konsolidované v súlade s americkými záujmami (<http://www.soaw.org/presente/content/view/363/lang,en/>). Tieto zmeny sa udiali v čase implementácie CARSI a mali by na ne byť nazerané vo svetle rastúcej americkej militarizácie. V Guatemale sa vláda Otta Pérez Molinu, bývalého vojenského veliteľa s históriou vojnových zločinov, uberala taktiež cestou ďalšej militarizácie krajiny.

Podobne bol Honduras transformovaný na hlavnú americkú vojenskú základňu v Strednej Amerike. Americká koordinátorka FNPR (National Popular Resistance Front) a LIBRE (Refoundation Party) Lucy Pagoadová v rozhovore z roku 2015 povedala: „Honduras sa stal veľkou vojenskou základňou cvičenou a financovanou Spojenými štátmi. Dokonca tam majú jednotky zo School of Americas (americká vojenská škola v Georgii, ktorá poskytuje výcvik vládnym jednotkám klientských štátov – pozn. prekl.) (...). Násilie a mučenie výrazne vzrástli po puči [z r. 2009].“

Samozrejme tieto príklady sa iba zľahka dotýkajú plného amerického vojenského zapojenia. Mimo dlhodobé kolumbijsko-americké partnerstvo, Spojené štáty tu dodatočne posilnili svoju pozíciu ustanovením tzv. kooperácie NATO-Kolumbia (<http://isnblog.ethz.ch/security/geopolitical-considerations-of-the-nato-colombia-cooperation-agreement>). Táto spolupráca sa pochopiteľne stretla s výrazným nesúhlasom zo strany nezávislých hláv štátov, ako napríklad nikaragujského prezidenta Daniela Ortegu, ktorý opísal dohodu NATO-Kolumbia ako „nôž do chrbta latinskoamerického ľudu“.

Americká agenda

Hlavným cieľom americkej militarizácie v Latinskej Amerike je vojenský dozor nad vzrastajúcou regionálnou spoluprácou a nezávislosťou. Vznik ALBA, Unasur, PetroCaribe a iné multilaterálne inštitúcie neovládané Spojenými štátmi, stavajú vo Washingtone do pozornosti mnohých, ktorí sledujú svoj „dvorček“ unikáť z ich dosahu a tak sa Spojené štáty rozširovali, aby tento vývoj zastavili silou.

Regionálna zložka je taktiež dôležitá pre americkú militarizačnú agendu. Washington chce zablokovať každú vznikajúcu integráciu, ako aj dozeráť na rastúci vplyv Číny a iných nezápadných aktérov, ktorí do regiónu čím ďalej tým viac prenikajú svojimi investíciami. Spojené štáty v podstate robia v Latinskej Amerike to isté, čo v Afrike, na Blízkom východe, v Ázii a Tichomorí, používajú svoju vojenskú silu na potlačenie nezávislého rozvoja.

Snáď je to len nevyhnutná súčasť imperializmu. Snáď je to iba znakom vytrácajúceho sa vplyvu Impéria a jeho zúfalé pokusy znovu získať svoje stratené sféry vplyvu. Nech ich motívy interpretujeme akokoľvek, rozhodne konsolidujú svoju vojenskú moc v Latinskej Amerike. Či to Impériu dovolí obnoviť svoju moc, alebo je to iba pokus o znovuzavedenie hegemonie odsúdený k neúspechu, ukáže iba čas.

Preklad z <http://www.telesurtv.net/english/opinion/The-US-and-the-Militarization-of-Latin-America-20150902-0030.html>

Infiltrácia kolumbijských militantov do Venezuely

Venezuela už aspoň 11 rokov odsudzuje prítomnosť ultrapravicových militantov na svojom území. Tieto skupiny, prichádzajúce z Kolumbie, majú presne určené politické a ekonomické ciele. Kontraband, únosy, prostitúcia, drogy, obchodovanie s ľuďmi a zbraňami, pašovanie ropy, toto všetko patrí medzi aktivity ktoré udržujú tieto ilegálne skupiny v chode.

„Hranice sa strácajú“, povedal prezident Maduro pri medzinárodnej tlačovej konferencii v prezidentskom paláci v Miraflores, zhruba týždeň po tom, čo jeho vláda uzavrela hranicu s Kolumbiou a vyhlásila stav pohotovosti vo viacerých regiónoch štátu Tachira.

Dôvod? Prekvapivý útok skupiny militantov na troch vojakov Venezuelských ozbrojených zložiek, ktorý sa odohral 19 augusta. Vojaci skončili s ťažkými zraneniami na oddelení intenzívnej starostlivosti. Tento útok je však iba špičkou ľadovca, teda prítomnosti týchto ultrapravicových kolumbijských militantov.

V máji 2004 oznámil Hugo Chavez, hlavný predstaviteľ kolumbijskej socialistickej revolúcie, odhalenie veľkej polovojenskej skupiny v štáte Miranda, ktorej cieľom bolo jeho zavraždenie. Dokopy sa tu nachádzalo 116 ozbrojených kolumbijcov, ktorí však boli oblečení vo venezuelských vojenských uniformách. Ich vražedný plán bol zosnovaný medzi Caracasom, Bogotou a Miami.

Farma Daktari, kde sa vzbúrenci ukrývali a trénovali, je vo vlastníctve kubánca Roberta Alonsa, brata kubánsko-venezuelskej herečky Maria Conchita Alonso, známej reakcionárky, ktorá sa mala o jedenásť rokov neskôr opäť objaviť v hlavných správach kvôli jej prepojenosti s týmito ozbrojenými skupinami.

V tom čase Chavez militantov deportoval, aby boli súdení v Kolumbii, kde bol v tom čase prezidentom Alvaro Uribe.

Dnes Caracas stále odsudzuje prítomnosť kolumbijských militantov na svojom území. Reraz už to však nieje iba z politických dôvodov, ale aj súčasťou ekonomickej vojny v ktorej krajina zápolila dlhé roky a ktorá sa ďalej zhoršila od smrti Chaveza.

Únosy, prostitúcia, pašovanie drog, ľudí, ropy a zbraní, toto sú iba niektoré z vecí, ktoré prezident Maduro uvádza ako ďalšie dôvody uzatvorenia hraníc s Kolumbiou v štáte Tachira, najskôr na týždeň, momentálne na neurčito, pokiaľ

nebude obnovený mier a harmónia medzi oboma krajinami.

Paramilitarizmus: krátka história

V tridsiatych rokoch žila väčšina kolumbijskej populácie mimo mestá, boj chudobných roľníkov spočíval okrem iného aj v ochrane svojej pôdy pred statkármi. Do roku 1946 sa roľníci zorganizovali do ozbrojených sebeobránných skupín pod patronátom niektorej z dvoch hlavných strán – Liberálnej alebo Konzervatívnej.

Ozbrojenci spriaznený s Konzervatívami pôsobili ako polovojenské skupiny za vlády prezidenta Mariano Ospina Pereza (1946-1949). Ospina Perez sa zaprisahal, že bude ochraňovať pravicové skupiny, pričom sa zároveň snažil osloviť Liberálne vedenie a začleniť ho do svojej vlády.

Zlomovým bodom bola vražda Liberálneho prezidentského kandidáta Jorge Eliecer Gaitana v roku 1948, táto udalosť viedla k širokým spoločenským nepokojom vrátane ozbrojených konfliktov medzi politickými stranami. Následovné rozruchy a protesty viedli k vojenskému prevratu a diktatúre generála Gustavo Rojas Pinilla (1953-1957).

Po desaťročiach nepokojov uzavreli v roku 1957 obe strany konfliktu dohodu, že sa budú vo vláde striedať. Výsledkom bola výzva Liberálnej strany jej priaznivcom k zloženiu zbraní. Problémy roľníkov však zďaleka neboli vyriešené, Komunistická strana sa rozhodla zakročiť a pomôcť im.

Ako sa spojenectvo Liberálov a Konzervatívcov konsolidovalo, používali statkári podporovaní miestnymi politikmi políciu v civile na terorizovanie miestnych roľníkov a zábor ich pôdy. Táto prvá verzia polovojenských skupín bola známa ako „chulavitas“.

Medzičasom, za vlády diktátora Fulgencia Batistu (1952-1959) na Kube vznikli podobné ozbrojené jednotky vedené Rolandom Masferrerom, toho času vo funkcii senátora. Eskadra smrti, Masferrerovi Tigri (Los Tigres de Masferrer), si terorom podriaďovala kubánsky ľud v rokoch 1957-1958. Podľa kubánskej vlády je táto skupina zodpovedná za vraždy vyše 2000 ľudí.

V Kolumbii zatiaľ rástli počty polovojenských skupín formovaných roľníkmi, kolumbijská vláda sa rozhodla za pomoci USA zakročiť. Táto udalosť značila oficiálny počiatok vnútroštátneho konfliktu.

Do roku 1962 už pre kolumbijské vojsko pracoval americký poradca, ktorý odporučil vytvorenie vládnych polovojskových skupín ktoré by bojovali proti komunizmu.

Tajná správa z návštevy vedenej generálom Williamom P. Yarboroughom odhaluje, že tým poradcov mal plánovanú štruktúru, ktorá „by vykonávala kontrašpionážne a protipropagandistické úlohy a podľa potreby vykonávala polovojskové a/alebo teroristické aktivity a sabotáže proti známym zástancam komunizmu“. Podľa dokumentu by takéto aktivity „mali byť podporované USA“.

Polovojskové skupiny sa následne rozširovali po celej krajine, vrátane najväčších miest, ako napríklad Medellin. Operovali presne podľa plánu, nastražovali bomby doprevádzané graffitami prisudzujúcimi zodpovednosť partizánom. Tieto skupiny boli verbované a trénované kolumbijskými ozbrojenými silami a rozvedkou.

Polovojskové skupiny sa rozvinuli do podoby „riadneho“ podnikania. Ako zdokumentoval výskumník a ľudskoprávny aktivista Mauricio Romero, najväčšia polovojsková skupina v Kolumbii, Spojená Sebeobrana Kolumbie (AUC – Autodefensas Unidas de Colombia), zarobila milióny cez podplácanie, väzby na drogových barónov a vládne autority a sieť zdanlivo legálnych podnikov ktorých skutočnou úlohou bolo prať špinavé peniaze.

Na vrchole kolumbijskej občianskej vojny, v roku 1988, skupina statkárov a drogových šéfov, spolu s vládou podporou, najali bývalého izraelského plukovníka Yaira Kleina a ďalších troch aktívnych plukovníkov, na trénovanie vedenia AUC v protiteroristických aktivitách. V časech konfliktu a stále aj dnes sú protiteroristické metódy používané kolumbijskými polovojskými a vojenskými zložkami zodpovedné za najzávažnejšie porušovanie ľudských práv. Tento fakt bol potvrdený niekoľkými štúdiami.

Vojenské a polovojskové zložky pracovali bok po boku pri vysídľovaní celých komunit v rámci presvedčenia, že tieto podporovali operácie partizánov z FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia - Revolučné ozbrojené sily Kolumbie).

Článok vyšiel na TeleSUR (<http://www.telesurtv.net/english/analysis/The-Infiltration-of-Colombian-Paramilitaries-into-Venezuela-20150824-0005.html>) 25. augusta 2015.

Fenomén paramilitarizmu je podľa venezuelskej vlády na vzostupe. Prezident

Nicolás Maduro tvrdí, že sa na území Venezuely nachádza až 30 kolumbijských polovojských skupín.

Polovojské jednotky tohoto druhu vznikali najskôr hlavne v Kolumbii. Tento model bol do regiónu „exportovaný“ počas studenej vojny. Dnes takéto jednotky operujú v Mexiku, Hondurase a najnovšie aj v Paraguaji. Venezuela však bola do roku 1997 relatívne pokojná, okrem niekoľkých menších aktívnych skupín a problémov pri rozdeľovaní pôdy. Skupiny zadržané vo februári 1997 boli napojené na bohatých statkárov a disponovali detailnými mapami hraničného regiónu Apure. Tvrdili, že boli najatí venezuelským generálom Enrique Medina Gomezom.

Carlos Castaño, veliteľ najznámejšej kolumbijskej polovojskej skupiny, Spojenej Sebeobrany Kolumbie (AUC – Autodefensas Unidas de Colombia), neskôr tohto roku potvrdil, že sa stretol so 140 venezuelskými podnikateľmi a statkármi ohľadom vytvorenia podobnej polovojskej skupiny, najmä v prihraničných oblastiach. Po roku 1997 boli hlásenia o únosoch a vraždách so zapojením kolumbijských skupín bežné. V roku 2002 sa objavilo video, v ktorom „Veliteľ Antonio“ oznamoval vznik Spojenej Sebeobrany Venezuely (AUV), po vzore kolumbijskej AUC. V tomto videu bol Hugo Chávez prehlásený za vojenský cieľ skupiny.

Veliteľ AUC, Carlos Castaño, potvrdil, že kolumbijská skupina pracuje v koordinácii s venezuelskými AUV. Do roku 2003 už AUC podnikli niekoľko útokov na venezuelskom území, a približne 500 bojovníkov prekročilo hranice.

Miestne ľudskoprávne skupiny zverejnili správu v ktorej sa uvádza, že od roku 1999 bolo zabitých až 120 vedúcich osobností z prostredia roľníkov a domorodých obyvateľov. Takmer všetci z nich sympatizovali s vládou, väčšina pochádzala zo štátu Zula, ktorý susedí s Kolumbiou.

V roku 2004 bol vládniimi zložkami objavený výcvikový tábor. Tento tábor sa nachádzal na farme Daktari, v blízkosti hlavného mesta Caracas, ktorá patrila prominentnému opozičnému aktivistovi, Robertovi Alonsovi. Bola tu zatknutá skupina 116 kolumbijských militantov.

Veliteľ skupiny, Geovanny Velasquez Zambrano, neskôr v interview s Al Jazeerou priznal, že skupinu najal opozičný politik Manuel Rosales na vraždu prezidenta Cháveza. Ďalej odhadol, že v súčasnosti je na území Venezuely približne 2500 kolumbijských militantov. Prítomnosť týchto jednotiek potvrdili vo februári a marci 2010 vraždy niekoľkých vedúcich osobností z vládnucej strany PSUV (Spojená Socialis-

tická Strana Venezuely) v štáte Tachira.

Podľa niekoľkých správ sa tábory rozšírili aj do štátov Merida a Baruta. Analytici predpokladajú, že militanti udržujú nízky profil a čakajú na rozkazy. Minister vnútra, Gustavo Gonzales, tento rok v máji oznámil, že týmito jednotkami bolo zavraždených cez 200 roľníckych a domorodých lídrov.

Politická motivácia?

Prvá vlna prílevu polovojenských jednotiek sa kryla s pôsobením kolumbijského prezidenta Alvara Uribeho. Uribe bol silným kritikom Cháveza a zaviazal sa učiniť koniec jeho vláde. Krátko pred odchodom z funkcie prezradil, že má záujem pracovať ako poradca venezuelskej opozície.

Štát Zulia, kde je silná prítomnosť kolumbijských polovojenských jednotiek, podpísal zmluvu s kolumbijskou políciou o výcviku vlastnej štátnej polície. Počas Uribeho prezidentúry poslala Kolumbia stovku utajených agentov do štátu Zulia.

Znalci, politici, dokonca aj bývalí velitelia polovojenských jednotiek opakovane označovali Uribeho ako kľúčovú osobu pri vzniku AUC a polovojenských oddielov všeobecne, najmä v období, kedy slúžil ako guvernér kolumbijského štátu Antioquia.

Rafael García, šéf informačného oddelenia kolumbijskej bezpečnostnej služby DAS za prezidenta Uribeho odhalil, že AUC a iné skupiny infiltrovali bezpečnostnú službu a používali utajené informácie proti Uribeho protivníkom po celej krajine. Tak tiež potvrdil spoluprácu s AUC pri snahách zosadiť, prípadne zabiť venezuelského prezidenta Huga Cháveza.

Niektoré chudobné časti Caracasu zažívali nevysvetliteľné excesy násillia, s tým, že niektorí obyvatelia prirovnávali tieto udalosti k tomu, čo zažili v susednej Kolumbii. Nedávne udalosti ukazujú ďalšie pojiťka medzi venezuelskou opozíciou a kolumbijskými militantmi.

Zadržaný mladý opozičný aktivista Lorent Saleh potvrdil, že sa stretol s Uribem a jeho spojencami v Kolumbii. Dodal, že bol trénovaný v ozbrojenom boji a pokúšal sa vytvoriť paramilitantné skupiny vo Venezuele, potvrdzujúc tak ich politickú podstatu. Aj vražda zákonodarcu za PSUV, Roberta Serra, poukazuje na spojenie

kolumbijských militantov a pravicovej opozície. Iba v roku 2014, kedy bol zavraždený aj Serra, došlo k vraždám ďalších troch vládných predstaviteľov.

Nedávno boli dvaja členovia opozície usvedčení z vraždy a rozrezania ženy, praktiky bežnej u kolumbijských skupín.

V jednom zázname sa Rafael Perez Venta priznáva, že boli trénovaní v jednom z kolumbijských táborov. Ďalej tvrdí, že jemu a jeho skupine niekoľkí opoziční lídri zaplatili, aby zaútočil na úrad prokurátora počas protestov vo februári 2014. Dodal, že bol pravidelne platený, aby vykonával rôzne násilné akcie proti vláde.

Ďalšie dôkazy potvrdili, že muži boli súčasťou vnútornej štruktúry opozície. Napríklad fotografie zo dňa, kedy sa zúrivy protivládny politik Leopoldo Lopez vydal do rúk venezuelských úradov ukazujú, ako ho Perez doprevádza, spoločne s opozičnou političkou Mariou Corina Machado a Lilianou Tintori, Lopezovou ženou.

Venezuelské úrady nedávno uzatvorili svoje hranice po novom útoku militantov na ozbrojené zložky. Veľká akcia v pohraničí odhalila pašerácku sieť militantov, ktorá zabezpečovala ich financovanie. Venezuelské úrady taktiež našli niekoľko domov, v ktorých mali byť ukryvaní ľudia pri únosoch.

Vláda verí, že polovojenské skupiny sú využívané opozíciou na vzbudzovanie chaosu počas protestov, technika prvýkrát použitá pri pokuse o zvrhnutie Chávezovej vlády v roku 2002, kedy neidentifikovaní ostreľovači strieľali na demonštrantov z táborov opozície a aj prívržencov vlády, aby tak rozpútali chaos, ktorý bude nasledovaný prevratom.

Ekonomické sabotáže charakterizovali roky 2013 až 2015 ako najzložitejšie od zvolenia prezidenta Cháveza v roku 1998, kedy bola uvedená do pohybu takzvaná Bolívarovská Socialistická Revolúcia. Tieto ťažkosti v súčasnosti veľmi zaťažujú vládu prezidenta Nicolása Madura.

Rastúce riziko v podobe polovojenských skupín by ale malo znepokojovať aj opozíciu samotnú. Madurova vláda predpokladá, že politicky motivovanejšie frakcie militantov by mohli spolupracovať s členmi opozície na vraždách niektorých vedúcich osobností z ich vlastného tábora. Tento čin by vytvoril mučeníka a za smrť by mohla byť vynesená vláda. Podľa vládných zdrojov, práve takýto osud mohol minulý rok postretnúť aj Leopolda Lopeza. Lopezova žena potvrdila španielskej CNN, že vláda jej muža chránila pred vyhrážkami smrťou.

Vyšlo na webe TeleSUR, 26.8. 2015

Nedostatky, pašovanie a paramilitarizmus vo Venezuele

Súkromné médiá rozširujú o Venezuele obraz ako o krajine v hlbokom ekonomickom chaose, kde ľudia čakajú v nekonečných frontách na tovary, ktoré pravdepodobne nikdy nedostanú, ako napríklad mlieko, alebo toaletný papier.

Pokiaľ opozícia z toho viní nedostatok zahraničného obchodu, cenovú kontrolu a fiškálne deficity, venezuelská vláda kladie vinu v prvom rade na ekonomickú sabotáž zo strany súkromného sektora, špekulácie a pašovanie tovaru do Kolumbie.

Pašovanie sa v posledných rokoch stalo výnosným biznisom, množstvo tovaru, vo Venezuele predávaného za štátom regulované minimálne ceny, je pašované do Kolumbie, vrátane jedla a palív. Podľa vládnych odhadov až 40% základných potrieb a 100 000 barelov benzínu (1 barel je približne 159 litrov), čo predstavuje stratu 3,6 miliardy amerických dolárov ročne.

Opätovné predávanie tovaru praktikované takzvanými bachaqueros pozostáva z nákupu tovaru v štátom regulovaných supermarketoch a neskoršieho predaja na čiernom trhu s nehoráznymi ziskami. Pracujú v skupinách, často napojení na mafiu, za účelom manipulácie trhovými cenami a podplácania distribútorov, aby vytvárali falošné nedostatky. Taktiež zvyknú platiť ľuďom za státie vo frontách v supermarketoch za cieľom prístupu k pozorne regulovanému predaju, čo dodatočne spôsobuje predlžovanie rád.

Na jednej strane systém štátnych kontrol cien udržuje ceny základných potrieb dostatočne nízke, aby si ich mohli najchudobnejší dovoliť aj v časoch inflácie. Na druhej strane tento systém taktiež poháňa pašerácky trh v Kolumbii. V auguste 2014 začala Venezuela so svojím susedom úzko spolupracovať na obmedzení kriminálnych aktivít na svojich hraniciach.

Okrem finančných pohnútok, vláda taktiež tvrdí, že motivácia k pašovaniu, špekuláciám a zámernému hromadeniu základných potrieb môže byť aj politického charakteru. Chronické nedostatky a inflácia vhodne poslúžia pri eskalácii nespokojnosti s cieľom zvrhnutia vlády - cieľom ktorý sa opozícii zatiaľ nepodarilo dosiahnuť prostredníctvom volieb.

Zavedenie limitu na zisky a ceny je novou politikou ktorá prináša nezhody medzi súkromným sektorom a venezuelskou vládou, čo privádza niektoré podniky

k zintenzívneniu ekonomického boja a destabilizačných snáh.

Preberaný v hospodárskej komore, Fedecamaras – ktorá bola okrem iného prominentným a priamym účastníkom pokusu o puč proti Chavezovi v roku 2002 – bol tento zákon (angl. Law for Control of Fair Costs, Prices and Profits) na návrh komory posudzovaný pred súdom.

V ropnej krajine akou je aj Venezuela, ktorá musí dovážať väčšinu spotrebného tovaru zo zahraničia, majú distribučné firmy (ktorých je veľmi málo) ohromnú moc. Toto bolo dôvodom vládnych snáh o zvýšenie produkcie, to však čelilo mnohým prekážkam, keďže import zostával výrazne lacnejší, ako domáca produkcia - situácia ktorú ekonómovia nazývajú „Holandská choroba“, postihujúca ropné krajiny, by mohla byť nazvaná skôr „Neokoloniálna choroba“.

Zámerné vytváranie nedostatku býva pravidelne potvrdzované odhalením uskladneného, alebo zahrabaného tovaru na rôznych miestach, popri hraniciach.

V roku 2006 povedal prominentný venezuelský zákonodarca Luis Tascon v rozhovore s Green Left Weekly: „Polovojenské skupiny ovládajú tento biznis [pašovanie], najmä v Cucute, s podporou ozbrojených síl Kolumbie [FAC] a venezuelskej opozície. Dôkazom je prítomnosť militantov v Caracase, ktorí sú tu za účelom provokačného násillia v kontexte interného venezuelského politického boja.“

Navyše venezuelské bezpečnostné zložky často čelili útokom pašeráckych gangov. Odpoveďou bolo spustenie vládnej akcie „Oslobodenie a ochrana ľudu“ (OLP) 13. júla, ktoré viedlo k zatknutiu vyše stovky ľudí napojených na kolumbijských militantov. Operácia zahŕňala masové zatýkanie údajných členov gangov, zabavenie nelegálnych drog, streliva, hromadeného tovaru a iného kontrabandu.

Překlad textů: Martin Hrabina

Poděkování za jazykové korektury: Miroslav Pomajdík, místopředseda Strany
Vzdor – strany práce (SR)

Vydala Levá perspektiva, 2016, Praha

1. vydání v počtu 150 ks, vlastním nákladem

